

Oświadczenie złożone przez senatora Jerzego Fedorowicza na 50. posiedzeniu Senatu w dniu 15 listopada 2017 r.

Oświadczenie skierowane do prezes Rady Ministrów Beaty Szydło

Wielce Szanowna Pani Premier!

Pod koniec września br. na wspólnej konferencji prasowej w Sejmie dwóch wicepremierów w Pani rządzie poinformowało o tym, iż podniesiony zostanie dwukrotnie limit, do którego można liczyć 50-procentowe koszty uzyskania przychodu dla twórców.

Wicepremier Piotr Gliński informował wówczas: limit dla wszystkich środowisk twórców, artystów, dziennikarzy, naukowców zostanie zwiększony dwukrotnie. Wicepremier Mateusz Morawiecki dodał: cieszę się, że idziemy w ślady marszałka Piłsudskiego, bo to on zwolnił artystów i nadał im ulgi, preferencje. My tworzymy przestrzeń dla artystów, żeby mieć jak najwięcej kreatywnej sztuki, która przekłada się na kreatywną gospodarkę. To, co zabraliśmy oszustom, oddajemy wam, artystom – podkreślał.

Całe środowisko przyjęło tę zapowiedź z ogromnym zadowoleniem i nadzieją, iż faktycznie tak się stanie, tym bardziej że zapowiedź ta padła z ust osób będących jednocześnie ministrami odpowiadającymi za podatki i kulturę. Propozycja taka znalazła się w przyjętym przez rząd i przesłanym do parlamentu projekcie zmiany ustawy o podatku od osób fizycznych (druk sejmowy nr 1878). Tymczasem w trakcie prac sejmowej komisji finansów, z poparciem przedstawiciela rządu, projekt ten uległ radykalnym zmianom, w wyniku których nie tylko nie zostały podniesione ulgi podatkowe dla niektórych twórców, ale nawet zostały one obniżone. Jest to działanie całkowicie niezrozumiałe i sprzeczne z wcześniejszymi deklaracjami rządu.

Dotychczas podstawowym aktem prawnym definiującym korzystanie przez twórcę z praw do ulgi było prawo autorskie. Przedmiotem prawa autorskiego jest każdy przejaw działalności twórczej o indywidualnym charakterze ustalony w jakiegokolwiek postaci niezależnie od wartości, przeznaczenia i sposobu wyrażenia. Opracowanie cudzego utworu, w szczególności tłumaczenie, przeróbka, adaptacja, również jest przedmiotem prawa autorskiego bez uszczerbku dla prawa do utworu pierwotnego.

W wyniku obecnej zmiany prawo do 50-procentowych kosztów uzyskania ograniczono do przychodów uzyskiwanych z tytułu działalności twórczej w zakresie architektury, architektury wnętrz, architektury krajozrazu, urbanistyki, literatury pięknej, sztuk plastycznych, muzyki, fotografiki, twórczości audiowizualnej, programów komputerowych, choreografii, lutnictwa artystycznego, sztuki ludowej oraz dziennikarstwa.

Jak podkreślają eksperci z zakresu prawa podatkowego na liście rodzajów działalności objętych podwyższonymi kosztami nie ma wielu kluczowych zawodów twórczych i innowacyjnych: copywriterów, inżynierów i projektantów, specjalistów IT – poza programistami – a także analityków, przedstawicieli szeroko rozumianej branży doradczej, którzy są autorami wszelkiego rodzaju analiz, raportów, opracowań czy planów funkcjonowania przedsiębiorstwa. Nie ma na tej liście tłumaczy, na co zwrócili mi uwagę przedstawiciele tego zawodu, którzy są wprost wymienieni w prawie autorskim jako twórcy (ich działalność jest objęta prawem autorskim).

Jednocześnie w ustawie pojawia się pojęcie twórcy z zakresu literatury pięknej. Literatura piękna jest to typ piśmiennictwa (także dzieł ustnych), do którego zalicza się wszystkie teksty o dominującej funkcji estetycznej języka. W praktyce badaczom bardzo trudno jest określić ten właśnie typ ze względu na liczne gatunki pograniczne z literaturą użytkową.

Wobec powyższego zwracam się do Pani Premier z następującymi pytaniami:

1. Co spowodowało, iż rząd wycofał się z wcześniejszych deklaracji dotyczących zwiększenia limitu, do którego można liczyć 50-procentowe koszty uzyskania przychodu dla wszystkich twórców? Ile wyniosą oszczędności budżetu państwa w wyniku tej zmiany?

2. Dlaczego niektórzy twórcy korzystający z praw autorskich na podstawie odrębnych przepisów zostaną w ogóle pozbawieni możliwości korzystania z 50-procentowych kosztów uzyskania przychodów?

3. Do kogo i na podstawie jakich obiektywnych kryteriów należała będzie ocena tego, czy dany utwór zaliczony zostanie do kategorii „literatura piękna” i jego twórca będzie mógł korzystać z 50% kosztów uzyskania przychodu?

4. Z kosztów uzyskania przychodu w jakiej wysokości będą mogły korzystać osoby wykonujące zawód tłumacza po wejściu w życie opisanych powyżej zmian? Czy tłumaczowi i innym osobom dokonującym

opracowania cudzego utworu również będą przysługiwały koszty uzyskania przychodu na poziomie 50%?

5. Czy w pojęciu dziennikarstwa mieszczą się również teksty umieszczane przez autorów, w tym przez tzw. blogerów, na stronach internetowych?

Z wyrazami szacunku
Jerzy Fedorowicz